

almindelige Valgret undertiden har antaget Karakteren af en planmæssig Kamp mod den almindelige Valgret. Jeg skal sige, hvad jeg mener dermed. Da man foreslog Menighedsraadsloven, da manglede der, hvad vistnok det ærede Medlem fra Middelfart (Slengerik) har oplyst, Valgret for Tyende. Da man gav Loven om kommunal Valgret, indførte man en Tvedeling imellem Amsraadene og de paa den almindelige Valgret byggede øvrige kommunale Raad. Det er Tvedelingen i vort store Forfatningsliv, som indføres paa det lille Forfatningsliv. Da man behandlede Kirkelovene, gled man i Virkeligheden hen imod en Kirkedag, der vistnok vilde have virket noget lignende som et Embede, der satte en Kapsun paa den store folkelige Menighed. Det vil sige, det var igen Tvedeling man indførte der. I disse Tider har man forelagt et Forslag om folkevalgte Borgmestre, hvis jeg maa bruge det Ord, og stillet Amtmændene over Byraadene. Hvad betyder det? Det betyder vistnok nøjagtig det samme: et Slags Landsting, som skal kunne bremse. Og endelig har man fornylig, i Fjor i September, faaet affholdt et Landstingsvalg, som var saaledes, at Højre omsider sejrede og blev Flertal i Landstinget. Trækker man disse Punkter sammen, er der efter min Mening en Linie, som tyder paa, at naar man bruger Forfatningen med Overenskomsten for Øje, saa kommer man, enten man vil eller ej, til at svække den almindelige Valgret.

Jeg siger derfor, at Venstre kan ikke være tjent med at gaa disse Veje. Jeg vil tage Linien en lille Smule højere, men da det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) ikke kan være til Stede, vil jeg stemme Tonen betydeligt ned og ganske kort sige, hvad jeg tænker paa, for ellers vilde det have været rettet imod ham. Det, jeg her vilde sige, er for øvrigt efter min Mening en af de store Forklaringsgrunde til, at der er en Modsætning imellem det regerende Venstre og det radikale Venstre. Jeg vil gaa saa vidt, at jeg vil sige: Kan det danske Folk i Virkeligheden være tjent med at bruge den Forfatning, vi have nu, paa Overenskomstens Grundlag? Jeg vil da for det første gøre opmærksom paa, at Lovgivningens Resultater meget ofte ere slette paa Grund af, at de komme i Stand ved denne dybe Modsætning mellem Folketing og Landsting. Der kommer saa tidt en Revision frem af Lovene oppe i Landstinget, som gør, at de — jeg maa maaske bruge et stærkt Ord — undertiden

nærme sig til det vrøvlevorne. Det begynder med, at man retter i Landstinget og undertiden ikke retter konsekvent. Jeg vil f. Eks. bede Dem om at læse Loven om Vægeraad igennem, og De ville se adskillige Uhyrligheder. Loven om Handel med Husdyr har noget af det samme vore Fattiglove maa evig suppleres med Skrivelser og Fortolkninger fra Ministeriet, og hvorfor? Fordi de ere slet skrevne paa Grund af det slette Samarbejde, den naturstridige Overenskomst, som skal tilvebringes mellem Folketing og Landsting. Men det gaar videre endnu, det gaar dertil, at man har Love, hvor Kærnepunktet i Loven er gjort ganske usikkert og stillet ganske ud i det blaa. Saadan var det Tilfældet, da man for 5 Fjordingaar siden søgte at give en Lov om Menighedsraad, om hvilken ingen kunde sige, om dette Menighedsraad var suppleret med en Slags Kirkedag eller ikke. Og det er navnlig Tilfældet med det allervigtigste Spørgsmaal, som har været forelagt for os i de senere Aar, nemlig Forsvarslovene, Ordningen af de militære Forhold. Her er i Virkeligheden Forholdet det, at det afgørende Kærnepunkt er Københavns Landbefæstning, og det er i Øjeblikket ikke muligt at sige, om der eksisterer i Princippet, hvis jeg maa bruge det Udtryk, og i Henhold til Loven en københavnsk Landbefæstning eller ikke. Den eksisterer til 1922, men hvad gør den derefter?

Maa jeg saa nævne to andre Ting, hvoraf det viser sig, at det danske Folk ikke kan være tjent med at bruge Forfatningen med Overenskomsten som Maal, at det altsaa ikke kan være tjent med den lille Grundlovsændring.

Der er først selve Rigsdagsarbejdet. Det slaar mig saa tidt, synes jeg, at Rigsdagsarbejdet ikke i nogen Grad foregaar under et fuldt Ansvar, under fuld Ansvarsfølelse. Lovene affattes, som jeg sagde før, hernede ikke altid med tilbørlig Kraft. Hvorfor? Fordi man siger: De skulle jo op i Landstinget, og vi faa dem at se en Gang til. Jeg har hørt den Sætning sige, og den er utvivlsomt rigtig. Jeg vil føje til, at selve den Maade, hvorpaa Rigsdagsarbejdet foregaar her, er jo saaledes, at vi undertiden komme til at savne de fornødne Oplysninger. Der foreligger i disse Dage et Slags Stridsspørgsmaal om Garnisonerne, og jeg tror, man kunde fortroe sig til at bevise, at her er endogsaa Forholdet dette, at et Partis egne Medlemmer ikke have faaet klar Besked om, hvad her foreligger. Hvorfor? Ganske simpelt fordi man har